

Revista de Guimarães

Publicação da Sociedade Martins Sarmento

UMA CERTIDÃO DE FERNÃO LOPES PASSADA AO MOSTEIRO DE RORIZ EM 1451.

MADAHIL, A. G. da Rocha

Ano: 1937 | Número: 47

Como citar este documento:

MADAHIL, A. G. da Rocha, Uma Certidão de Fernão Lopes passada ao Mosteiro de Roriz em 1451. *Revista de Guimarães*, 47 (3-4) Jul.-Dez. 1937, p. 241-256.

Casa de Sarmento
Centro de Estudos do Património
Universidade do Minho

Largo Martins Sarmento, 51
4800-432 Guimarães

E-mail: geral@csarmento.uminho.pt

URL: www.csarmento.uminho.pt

Este trabalho está licenciado com uma Licença Creative Commons
Atribuição-NãoComercial-SemDerivações 4.0 Internacional.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Uma certidão de Fernão Lopes passada ao Mosteiro de Roriz em 1451

(Cont. de pág. 105)

Enqueriçom de sam martjnhno no Couto de Roorjz —

— Hic incipit inquisicio Ecclesie sancti martiny jn Cauto de Rooriz *et omnium parrochianorum eiusdem Ecclesie. Gomecius gonsaluj. Juratus et interrogatus.* cujas est ipsa ecclesia. dixit *quod* est herdatorum *et adpresentationem herdatorum.* Bracharensis Archiepiscopus eum constituit jn eadem. Interrogatus. si faciunt jnde aliquo *forum domino* regi. dixit *quod* nom Et dixit *quod* medietas ipsius ecclesie fuit *dominj* regis. *et dominus* Rex dedit eam cuidam homjnj quj uocabatur *dominus Villanus.* *et jste* vidit *inde* cartam *per quam dominus* rex dedit eam. Interrogatus. *quod* casalia *habentur.* jn ipsa Vila de Ruujääës. dixit. *quod. decem. et sunt inde.* octo. Monasterij de rrooriz. Interrogatus. Vnde *habuit* ea. dixit *quod* nescit *et.* Vnū est Vilele *et aliud* est herdatorum. Interrogatus. Vnde Vilela *habuit* ipsum casale dixit *quod* nescit Interrogatus. si faciunt *inde aliquod* *forum domino* regi dixit *quod* nō. Interrogatus. si Jntrat ibi maiordomus dixit *quod* nom in cauto de rooriz Et dixit *quod* jn souto *habentur* ibi. *sex.* casalia. *et sunt tria* monasterij de Caramalos *et herdatorum et tria* sunt monasterij de Roorjz. Interrogatus. Vnde monasteriū de caramalos *habuit* ipsa casalia. dixit *quod* de herdatorum jn Cauto monasterij de Roorjz Et dixit *quod* jn agrelo *habentur* ibi | (fl. 4 r b) quatuor casalia *et duo sunt* herdatoribus *et Vnum* est monasterij de Roorjz. *et aliud* est *ipsius Ecclesie.*

Interrogatus Vnde monasterio de Roorjz *et* Ecclesia habuerunt ipsa casalia. dixit quod Ecclesia comparauit suum in tempore dominj Regis sancius. fratris jstius rregis. *et* dixit quod nescit Vnde monasteriũ Rooriz habuit suum Et dixit quod in quintanela habentur ibi tria casalia *et* sunt jn Cauto de negrelos *et* sunt. duo. herdatorum *et* vnũ est ipsius Ecclesie. Interrogatus. Vnde Ecclesia habuit ipsum casale dixit quod de testamento herdatorum. Interrogatus. si faciunt inde aliquod forum domino Regi. dixit quod dant de fossaderja. quinque. dennarios Et jn alio loco quj dicitur padernj habentur ibi duo casalia *et* sunt sanccte Marje Vimarans. Interrogatus. Vnde habuit ea. dixit quod Cambiuit ea ad monasterio. Rooriz Et jn pousada habetur ibi Vnũ casalle *et* est sancte Marie Vimarans. Interrogatus. Vnde habuit eã dixit quod monasterij de Rooriz. *et* fuit jn ila cambia Et in alio loco qui dicitur. Pons. habentur ibi quatuor casalia *et* sunt tria alfonsi martjny *et* Vnũ est monasterij Villarjny. Interrogatus. Vnde Vilarjnus habuit ipsum casale. dixit quod nescit Et in alio loco quj dicitur Marecos habentur ibi duo casalia *et* Vnũ est monasterij Villarjny *et* aliud est sanccte Marie Vimarans *et* sanccti martjny. Interrogatus. Vnde monasterius Villarinus habuit ipsum casalle. dixit quod nescit. Interrogatus. Vnde sanccte marie Vimarans habuit. dixit quod comparauit eũ de herdatoribus. Interrogatus. si moratur ibi aliquo homo forarjus uel rendarius uel quj fecisset calumpnyã *et* nom pectauisset eam dixit quod nom. Interrogatus comodo scit omnia que perhibuit. dixit quod vidit *et* passus fuit. Egeas egee. Johannes pelagij. Petrus Johannis Stephanus pellagij. Martjnus Johannjs. Donnus Gomecius Laurencius petri. Durandus. Omnes jsti perhibuerunt predictum testimoniũ. uerbo *et* uerbum quilibet per se sicut primus. —

Enqueriçom Do logar da Varzea em O couto de Roorjz freeguesya de sam Mamede. — | (fl. 4 v a)

— Hic incipit inquisiçio Ville que uocatur Varzene que Jacet jn Cauto de Roorjz *et* parrochianorum Sanccti Mometis eiusdem loci. Donnus facundus

martiny. *Juratus et interrogatus.* cujas est ipsa Ecclesia. dixit *quod* est herdatorum ipsius loci *et* adpresentacionem ipsorum bracharensis archiepiscopus priorem constituit in eadem. *Interrogatus* si faciunt inde aliquo forum domino Regi. dixit *quod* nō. *Interrogatus.* quod casalia habentur in ipsa Villa. Dixit *quod.* *sex.* *et* sunt duo *sanccti* Mometis. *Interrogatus.* Vnde habuit eam. dixit *quod* de testamento mjlitum *Et* aliud est Johannis petri de Cunias. *Interrogatus.* Vnde habuit eam. Dixit *quod* de patrimonio. *Vxor* eius. *et* aliud est filiorum petri Johanjs cuiusdam clerici. *et* aliud est herdatorum *et* dixit *quod* nō facit Vlum forū nec Intrat maiordomus ibi. *Interrogatus.* quare. dixit *quod propter quod* Jacent in Cauto de Rooriz *Et* dixit *quod* in capella *et* in Maram habentur ibi *tria* casalia *et* sunt monasterij de Roorjz. *Interrogatus* Vnde habuit ea. dixit *quod* Vnum habuit de testamento *cujusdam* fratris suj *et* duo nescit Vnde habuit ea. *Et* in alia Villa que vocatur barrarius habentur ibi. *octo* casalia. *et* sunt inde quatuor ipsius Ecclesie *predicte.* *et* ex istis quatuor comparauit illud. dixit *quod* in tempore fratris jstius Regis. *Sancius* fratris *Jstius* rregis. *Interrogatus.* Vnde habuit illa *tria* Casalia dixit *quod* nescit. *et* Vnū est monasterij de rroorz. *Interrogatus.* Vnde habuit eum. dixit *quod* cōparauit eum de herdatoribus. *Interrogatus.* ex quo tempore cōparauit eum. dixit *quod* nescit. *et* aliud est petri martijn. *et* de monasterio de rroorz. *et* *petrus* martjny habuerunt ipsum casale. dixit *quod* *petrus* martjny habuit eam ex parte *matris* sue *Et* monasterij de Roorjz habuit de testamento. *et* aliud est *sanccti* martjny. *Interrogatus.* Vnde habuit eam. dixit *quod* de testamento *cujusdam* *eclesiastici.* *et* aliud est donny gomecij de pausada *et* Martjny stephani *Interrogatus.* Vnde habuerunt eam. dixit *quod* habuerunt eam de suo patrimonyo. *Et* de hereditate que fuit Menendj *et* pelagij barua. dat Vnū bracallem pro fossadaria *Et* in alia Villa que uocatur. Couso habentur ibi. *quinque.* ca | (*fl. 4 v b*) salia *et* Vnum est Monasterij de Rooriz. *Interrogatus.* Vnde habuit eam. dixit *quod* de testamento mjlitum *et* aliud est monasterij Villarjny *et* *sanccti* mametis. *Interrogatus.* Vnde habuerunt eam dixit *quod* nescit. *et* aliud est herdatorum *Et* dixit *quod* in alia Villa que uocatur lageam.

habetur ibi Vnū casale *quod* est sancti mametis Interrogatus. Vnde habuit eam. dixit *quod* de testamēto Vnjus herdatoris. — Et jn alio loco qui dicitur Vouuado habetur ibi Vnū casale. *et* est Monasterij sanccfi Jacobi de listosa. Interrogatus. Vnde habuit eam. dixit *quod* nescit. Et jn alio loco quj dicitur Vluar habetur ibi Vnum casale. *quod* est Monasterij Villele. Interrogatus Vnde habuit eā dixit *quod* nescit Et dixit *quod* in alia Villa qui Vuocatur (*sic*) fons de Villa habentur ibi tria casalia *et* Vnū est martjny pimjntel *et* aliud est herdatorum *et* aliud est Vxoris. Johannis petri losio Et dixit *quod* in Couso. Jacet ibi Vna hereditas rregalenga quam comparaujt donnus capelanus. Interrogatus quomodo scit omnia que perhibuit. dixit *quod* vidit *et* passus fuit. Julianus petri. Vjncentius martjnj. Dominjcus subierij. Johanes mjchaelis. Petrus ujentij. Petrus mjchaelis. Stephanus petri. Durandus petri. preditum testimonjum Verbo *et* Verbum qujlibet per sse sicut primus. —

Enqueriçom do Moesteyro de Rooriz. —

— Hic jncipit jnquisiçio Collaçionjs Monasterij de Rooriz *et* parrochianorum eiusdem loci. Pelagius martjny de Aschadona Juratus *et* interrogatus. *quod* casalia habentur jn ipsa ujlja. dixit *quod*. quatuor *et* sunt Monasterij de Roorjz. Interrogatus. Vnde habuit ea. dixit *quod* nescit. Interrogatus. si faciunt aliquod forum domino regi dixit *quod* nō. Interrogatus de Monasterio de Rooriz. si facit aliquod forum domino Regi. dixit *quod* dant jnde terçiam collecte annuatjm domino Regi. Et dixit *quod* in autarjo | (*fl. 5 r a*) habentur ibi duo casalia *et* sunt Monasterij de Rooriz. Interrogatus Vnde habuit ea. dixit *quod* nescit. Et dixit *quod* in pessegaes habetur ibi Vnū casale *et* est Monasterij de Rooriz. Et jn alio loco quj dicitur. Villa noua habetur ibi. Vnum casale *et* est Villele. Interrogatus. Vnde habuit eam. dixit *quod* nescit. Et jn alio loco qui dicitur Sangiunga. habentur ibi duo casalia *et* sunt Monasterij de Roorjz Et jn alio loco qui dicitur palaçjum. habentur ibi. quatuor. casalia *et* tria sunt Monasterij de Rooriz *et* Vnum est herdatorum. Et jn alio loco

qui dicitur Costa. *habentur* ibi *tria* casalia *et* sunt Monasteriũ de Rooriz. *Et* jn alio loco *qui dicitur* Barro *habentur* ibi duo casalia *et* sunt Monasterij de Roorjz. *Et* jn alio loco *qui dicitur* Sandjm *habentur* ibi *tria* casalia *et. duo.* sunt Monasterij de Roorjz. *Et* jn alio loco *qui dicitur* sandjm *habentur* ibi. *sex.* casalia *et* sunt Monasterij de Roorjz. *Interrogatus* Vnde monasterium habuit ipsa *prediccta* casalia. *dixit quod* nescit. *Interrogatus* si *moratur* ibi aliqujs homo fo[ra]rius uel rrendarius *dominj* regis. uel *qui fecisset* homicidium *et* nõ pectauisset eam *dixit quod* nõ. *Interrogatus.* *quomodo* scit omnia *que perhibuit.* *dixit quod* Vidit *et* passus fuit. Martjnus pelagij. Johanes subgerij. Petrus martjny. Petrus *dominjcj.* Petrus *menendi.* Donus *durandus* *precedentem* testimonjum uerbo *et* Verbum *quilibet per* sse sicut *primus* —

Enqueriçom que foy tirada no Julgado da Maya. na qual se conteem çertas cousas *que perteeçem* ao Moestreiro de Roorjz. Primeyramente em a Villa que sse chama Amijdelus.

— Hic incipit Inquisicio Ville *que Vocatur* | (fl. 5 r b) Amijdelus *et* parrochianorum. *Ecclesie sanccti* Johanis de Amijdello.

Dominjcus siluestri preclarus *eiusdem* *Ecclesie* *Juratus* *et* *Interrogatus* *quod* casalia *habentur.* ibi. *dixit quod* *quinque* *et* sunt inde *tria.* *dominj* regis. *et* *dat* *annuatjm* *domino* Regi de rrenda de *quolibet* casali. *tres.* *morabitinis.* *et* *dant* jn *quolibet* *mensse* *maior-* *domo.* *sex.* *denarrrios* *quilibet per* sse *Et* *quandocumque* *Maiordomus* *nouus* jntrat jn terra *dant* *sibi* *singulos.* *solidos.* *et* *dant* *totam* *quartam* *partem* *omnium* *fructuũ.* *Jtem* *dixit quod* Villa *que Vocatur* *palacij* *habentur* *tria* *casalia.* *et* *de* *jstis* *tribus* *casalibus* *sund* *Jnde* *duo* *casalia* *mjnus* *terçiam* *Monasterij* *morarye* *et* *de* *terçiam* *que* *remanet* *dant* *jnde* *domino* *rregi* *quartã* *partem* *omnium* *fructuũ* *et* *aliud* *casale* *est* *Monasterij* *sanccti* *tissy.* *Jtem* *dixit quod* jn Villa *que Vocatur* *pignarius* *habentur* *ibi.* *quatuor.* *casalia* *et* *sunt* *monasterij* *mora-* *rie.* *Jnterrogatus.* *Vnde* *habuit* *ipsa.* *dixit quod* *de* *mi-*

litibus brandonis. Et dixit *quod* in Villa que Vocatur. Gondesandi *habentur. decē. casalia. sunt inde* quatuor casalia Monasterij de Vairam. *et sunt duo petri ferrarie militis. et sunt duo casalia et inde. homjnnum herdatorum. et medium casalis est Monasterij sanccti tissy. et Vnum casale est Monasterij palaçoli. Interrogatus. Vnde habuerunt ordines jsta casalia Vel ex quo tempore. dixit quod de Militibus qui dimiserunt ipsa eis pro animabus eorum. Interrogatus. si jntrabat ibi maiordomus. dixit quod ipse Vidit eum ibi Jntrare multociens. et ex quando petrus ferrarie fecit ibi quintanā nūquam ibi jntraujt et omnes morantes ibi adveniebāt se cum maiordomo. Jtem dixit quod in Villa que uocatur outarius *habentur. quatuor. casalia et mediū et sunt inde* duo monasterij de Rooriz et duo Monasterij de Vayram. et Vnū medium casalis Monasterij morarie. Interrogatus si Jntrat ibi maiordomus. dixit quod jntrat et dant sibi Vitam. et *quandocumque. maiordomus nouus jntrat in terra dant sibi singulos solidos quilibet per se.* Jtem dixit quod in Villa que Vocatur manhaldj *habent duo casalia et medium. et de jstis est inde* Vnum casale Monasterij sanccti tixi et aliud est Morarie et mediū casalis est Monasterij de Roorjz | (fl. 5 v a) Jtem dixit quod in Villa que uocatur parietes *habentur ibi. septem. casalia et mediū et de jstis casalibus sunt inde* quinque casalia et tertia Monasterij de Morarie. et duo casalia mjnus terciam sunt donne tarasie martjny et *habet ea cū herdatoribus.* Interrogatus. si Jntrat ibi Maiordomus dixit quod jntrat et leuat inde Vocem et calupnyam. et. unum. medium casalis est Monasterij sanccti tixi et dant de rrenda in quolibet mensse. maiordomo. septem. dennarios. Interrogatus. de Ecclesia cuius est. dixit quod est monasterij morarie. Interrogatus. si *habet ibi dominus Rex aliquod ius uel si debet habere* dixit quod nō. tamē dixit quod *habentur ibi. quatuor leire rregalenge et laborant eas. Dominjcus clementi et fratres eius et Jacent in loco qui dicitur Rupta uetera et texonarya linarya et dant inde totam quartam partem omnium fructuum. domjno rregi. Domjnycus Clemencij et Martjnus. et Johannes montarius. Stephanus garsie et Dominjcus montarius et Johannes durandi et Petrus saluatoris et Subgerius petri. et Julianus Johannis et Petrus martjny. et Pelagius. et Giraldus.**

et Petrus martijn. omnes jsti sunt predictarum Villarum et sunt parrochiany Ecclesie sanccti johannis de amjdelo perhibuerunt testimonium. uerbo et uerbum quilibet per sse sicut prelatu Ecclesie.

Villa chãã —

— Hic incipit inquisicio Ville que uocatur Villa plana *et* parrochianorum sanccti mometis eiusdem Ville. G. petri eiusdem Ville Juratus *et* interrogatus quod Casalia habentur jn ipsa Villa. dixit quod. *quindecim. et unũ casalia habentur ibi Et dixit quod de jstis casalibus. sunt jnde octo. Monasterij de Vayram. et sunt. septem. Monasterij de rroriz. et Vnum Monasterie Morarie et sunt duo monasterij sancti Simeonis et Vnũ est donne Marie de bagujm. et aliud est Petri ferrarie et aliud est petri ferrarie et aliud est roderici çancada. Interrogatus. si dominus rrex habet ibi aliquod Regalengum dixit quod nom. Interrogatus. si Jntrat ibi maiordomus dixit quod sic et dant sibi de rrenda Jn quolibet mense. quatuor. dennarios quilibet per se. et dant sibi Vitam. et quandocumque maJordomus nouus jntrat dant sibi singulos. solidos. et dixit quod in quolibet anno. dant singulas galinas. Riqui homjny terre. Et dixit quod qujntana fernandi martjny et qujntana de Gondizendi et quintana de Mirançi et qujntana Molis oliuarum solebant jn Jlis jntrare Maiordomus et modo nõ jntrat ibi. Interrogatus. quare. dixit quod ex quando jste quin | (fl. 5 v b) tane fuerunt faucte. nunquam ibi Jntrauit. et aduc nõ sunt. viginti. anny elapssy quod faute fuerunt Et dixit quod. quatuor. homines sanccti tixi. dant maJordomj. jn quolibet mense. septem. dennarios quilibet per se. Donus simeon Dominjcus agustus Pelagius garsie. Petrus martjny. Petrus Julianj. Dominjcus suerius. perhibuerunt predicctum testimonjũ Verbo et uerbum quilibet per se sicut gonsaluus petri supra scriptus.*

Mirançi —

— Hic incipit inquisicio que Vocatur Mirançi *et* est Colaçonjs Ecclesie Ville plane. Petrus Johanis

Juratus et interrogatus quod casalia habentur in ipso loco. dixit quod octodecim. et de Jstis casalibus sunt inde monasterij Sancti tissi. quatuor casalia. Et de Jstis casalibus sanccti tissy dant jnde anuatjm maiordomo jn quolibet mense. septem. de quilibet per se et sunt duo casalia dominy maioris subierij. et fuerunt. tredecim. casalia fernandj Episcopi et modo sunt filiorum et nepotum eius. Et de illis casalibus fernandi Episcopi dedit jnde. unum. Monasterio burij et aliud dedit monasterio lacune. Interrogatus si Jntrat ibi maiordomus. dixit quod jntrat jn Casalibus sanccti tissy. et solebat jntrare jn omnibus. sed ex quando domina marya pelagij tenuit ipsum locum jn comenda nunquam ibi Jntraujt maiordomus. Interrogatus si habetur ibi aliquo rregalengū dixit quod nō. Interrogatus. si faciunt jnde domino Regi aliquod forum. uel si debent illud facere de Jure dixit quod nom. Interrogatus. si homjnjs ipsius loçi laborant aliquod rregalengum. dixit quod nom — Dominus Clemecius. Petrus mjchaeljs Subierjus pelagij. Pelagius fernandj Johannes Johannis. omnes jsti sunt predicte uile et perhibuerunt predicctum testimonjū uerbo et uerbum quilibet per se sicut petrus Johanjs supradicctus. —

— Gonsaluuus maurus prelatuſ eiusdem Ecclesie Juratus et interrogatus quis presentauit eam ad ipsam Ecclesiam. dixit quot Prior de Rooriz Et ad presentacionem ipsius Episcopus Portucalensis eum Constituit jn eadem. —

Gbylhaureu —

| (fl. 6 r a)

— Hic Incipit jnquisicio Ville que uocatur gujhaureu E perata et parrochianorum Ecclesie sanccti martjny eiusdem loci. Johannes arie prelatuſ ipsius Ecclesie. Juratus et jnterrogatus cujas est ipsa Ecclesia. dixit quod est monasterij sanccti tissi et ad presentacionem ipsius Monasterij portuensis Episcopus eum constituit in eadem. Interrogatus Vnde sancctus tissus habujt ipsam Ecclesiam. dixit quod habujt eam ex parte Donny subjerij menendi bony. Interrogatus. quod casalia habentur jn ipsa Villa. dixit quod ibi septemdecim et sunt jnde tria casalia donne Marie gosaluy vxoris quondam Roderici anrrici et Vnum casale est

sanccti tissy et aliud est Monasterij de tumū et tria et medium sunt Monasterij morarie et mediū casalis est Monasterij de landjm. et duo sunt Johannis munionis de pino. et Vnum est Monasteriollj. et aliud est Martjny emelarum et aliud est anrrici fernandi de modanis. et aliud est donne sancie de lageneljs. et aliud est Stephani digal. Interrogatus si habet ibi dominus Rex aliquo Regalengum. dixit quod nom. Interrogatus. sy jntrat ibi maiordomus. dixit quod nō. Interrogatus quare. dixit quod nutriuerunt ibi Elujram Roderici. et Reymondum roderiçi nepotes. gonsaluj troituzendiz et ex ilo tempore nunquam ibi Jntrauit maiordomus propter nutriamentum illorum Et dixit quod jn Villa bona habentur. sexdecim. casalia. et sunt inde sanccti tissy. octo. et duo sunt Martiny menendi legionjs. et duo sunt Johanes menēdi de taide. et Vnum Monasterium de Rooriz. et tria casalia sunt Ecclesie. Interrogatus. si habet ibi aliquod rregalengum. dixit quod nom. Interrogatus. vnde ordines habuerunt ipsa casalia. dixit quod de Millitibus. et dixit quod jn fraxinario habentur ibi decē. casalia. et Vnū est sedis. Bracare. et quatuor casalia sunt Monasterij de Roorjz. et Vnū martjny egee. aliud est Monasterij morarje. et tria sunt sanccty tissy. Interrogatus. si Jntrat maiordomus jn Villa bona aut jn Villa fraxinarij. dixit quod nō. Interrogatus quare. Dixit quod nescit. Interrogatus. si laborant ibi aliquod regalengum dixit quod nō. Interrogatus. si moratur | (fl. 6 r b) ibi aliquis homo forarius uel debitor dominj rregis aut qui fecisset homicidium et nō pectauisset ilud. dixit quod nom. jnterrogatus De omnibus aliqujs articulis. dixit jnde scire. Petrus subierij. Johannes petri. Martjnus pelagij. Subgerius petri. Martjnus petri. Petrus maurus. Gonsaluus. omnes jsti perhibuerunt precedentem testimoniu uerbo et verbum quilibet per sse sicut prelatus Ecclesie.

Quyntāa —

— Hic incipit Inquisiçio Ville que vocatur quintana et parrochianorum Ecclesie sanccte Marie. de Auenoso. Johanes gonsalui prelatu eiusdem Ecclesie Juratus et jnterrogatus cujas est ipsa Ecclesia. dixit

quod est Monasterij de Rooriz et ad presentacionem ipsius monasterij portucalensis episcopus eum constituit jn eadem. Interrogatus. quod Ville sunt jn ipsa Colacione. dixit quod. *quinque*. Interrogatus. quod Casalia habentur jn ipsis predictis Vilis. dixit quod. *triginta. et duo*. casalia. et sunt. *quinque* depopulata. et alia sunt populata. de Jstis casalibus sunt jnde vnū Monasterij de Roorjz. et duos petri gonsaluj. et fratru eius. Et vnū est Monasterij de Vairam et aliud est Martijnj dominjci de maurjz. et aliud est petri martjny berrozello. Et haec casalia sunt Ville que uocatur qujntana. Interrogatus si Jntrat ibi maiordomus dixit quod nō. Interrogatus. quare. dixit quod propter jstud dominjum quod habent. Interrogatus. de Jllis duobus casalibus herdatorum si faciunt jnde domino Regi aliquod forum. dixit quod nō. Interrogatus. quare. Dixit quod comparauerunt jlla de Militibus. jdeo nom faciunt jnde forum Domino Regi. Jtem dixit quod jn illa villa que Vocatur quintana est honrrata. Interrogatus. si est honrrata per pendonem dominj rregis aut per cartam. aut per patronos dixit quod per patronos. et nunquam jnde Vidit cartam. neque audiuit quod esse per pendonem onrrata. sed semper ita vidit vti et fuit donny pelagij troitizēdiz. Interrogatus quod casalia habentur jn parietibus. dixit quod duo. et sunt Johannis martjny de tainde. Interrogatus. si intrat ibi maiordomus dixit quod nō. Interrogatus. quare dixit quod nescit. et dixit quod duo casalia sunt sedis portucalensis. et leuabit ibi ea decānus dominus fernandus Roderiçi et sunt. *quatuor*. casalia sanccti tissi et aliud est honrrate martjny et aliud est herdatorum. | (fl. 6 v a) et aliud est episcopi de tuy cum suis fratribus. Interrogatus. quod casalia abentur jn quiraz. dixit quod. *decē*. casalia Et de jstis casalibus. sunt jnde *septem*. Monasterij morarie. et aliud est Johannis martjny de thainde et comparauit illud de christofano herdatore et solebat dare annuatjm domino Regi. *novem*. Dennarios. et aliud casale est donne sancie de lagnosa et aliud est sanccti tissy. Interrogatus. Vnde habuid ilud dixit quod nescit jnterrogatus si jntrat maiordomus jn quiraz. dixit quod nom. jnterrogatus. quare. quia semper ita Vidit uti. Interrogatus de villa que uocatur. Villarjnus. quot casalia habentur ibi. dixit quod tria et Vnam quintanam. et

vnum casale est hordinjs hospitalis *et* fuit cuiusdam herdatoris. *Interrogatus. quomodo* habuit illud. dixit *quod* nescit. uel ex quo *tempore*. dixit *quod* nescit. *et* aliud casale est herdatorum *et* aliud casalle est Ville Coue Et de Jstis duobus casualibus dant annuatjm domino regi. Duas varas mjnus quarta bracale. Et quintana est cuiusdam herdatores *et* fratrum eius *et* nō faciunt jnde Vlum forum. *Interrogatus quare* dixit *quod* semper fuerunt. *et* sunt aduc Deffensy per Donū martjnum gonsaluj De nomāēs. *Interrogatus si jntrat* ibi maiordomus in ipsa Villa. dixit *quod* jntrat. jn illis Duobus casualibus. *sed* jn alijs nō. *Interrogatus. quare.* Dixit *quod* nescit. *Interrogatus. de Ecclesia sanccti christoffory.* Dixit *quod* est domjny rregis *et* gubernatorum ipsius Ecclesie. *Interrogatus. de Sancto pelagio* de Carualhido. dixit *quod* audiuit dici multociens multis bonjs homjnibus jn tempore dominj rregis sançij Auy jstius rregis *quod* erat Regalengus. *Interrogatus.* Vnde ordines habuerunt jlla casalia Dixit *quod* nescit. *Interrogatus. si* moratur jn ipsa colaçione aliquis homo forarius aut bebitor (aliās *debitor*) dominj rregis. aut quy fecisset homjcidium. *et* nō pectauisset. illud. dixit *quod* nom. *Interrogatus. de omnibus alijs articulis.* dixit se nescire. Johannes gonsaluj. Johannes menendus Menendus subierij Martjnus gonsaluj. christoforus. Petrus Johansjs *perhibuerunt* testimonjum Verbo *et* verbum quilibet *per* se jn secreto sicut *primus.* —

Julgado de gondamar ffoz de Sousa.

— Hic incipit jnquisiçio Ville que Vocatur foz de sousa *et* parrochianorum Ecclesie sancctj Johannis eiusdem loçj. Stephanus gonçaluj prelatus eiusdem Ecclesie. Juratus *et* *interrogatus.* cujas est ipsa Ecclesia. Dixit *quod* est monasterij | (fl. 6 v b) de Cetj. *et* ad presentaçionem ipsius monasterij. Portucalensis Episcopus eum constituit jn eade.n. *Interrogatus* Vnde monasterium. habujt ipsam Ecclesiam. dixit *quod* audiuit dici multociēs. multis homjnibus ueteribus qui sciebant. pro veritatem *quod* ipsa Ecclesia fuit quorundam herdatorum que uocabatur Çendony Et ipsi herdatores dederunt ipsam Ecclesiam Monasterio de Çety. pro

anjmabus eorum. Interrogatus. si dominus Rex habet ibi aliquod ius. vel debet habere vuel si abadaujt ilam uel debet abadare. dixit quod nunquam vidit neque audiuit quod dominus Rex abadaret ipsam Ecclesiam. Interrogatus. si faciunt jnde aliquod forum domino Regi. dixit quod dant inde anuatjm domino rregi. Vnū morabitinum. Veterem. Interrogatus. quod casalia habentur in ipsa Villa Dixit quod tria et sunt Monasterij de Çeti. Interrogatus. Vnde Monasteriū habuit ipsa casalia Dixit quod habuit ea de predicctis herdatoribus. Interrogatus. si faciunt jnde annuatim domino Regi. unum. marabitinum. ueterem. Interrogatus si Jntrat ibi maiordomus. dixit quod jntrat. Interrogatus. si habet ibi aliquod regalengum. dixit quod nō. Interrogatus. si moratur ibi aliquis homo forarius uel debitor dominj rregis uel qui fecisset homicidium et nō pectauisset illud. dixit quod nom. Et dixit quod jn Alia villa que uocatur Juncidus habentur ibi. sex. casalia et sunt omnia Monasterij de Ceti. Interrogatus. vnde Monasterium de Çeti. Interrogatus. Vnde. Monasteriū habuit ipsa Casalia. dixit quod nescit. Interrogatus. si faciunt jnde aliquod forum domino rregi. dixit quod Dant jnde annuatjm. duos. morabitinos. et sexdecim. solidos. medium de Renda. Interrogatus. si habetur ibi aliquod regalengū dixit quod nom. Interrogatus. si moratur ibi aliquod homo forarius uel debitor dominj rregis. uel qui fecisset homicidium et nō pectauisset jllud. dixit quod jn tota Colaçione nō moratur talis homo. Et dixit quod jn alia Villa que uocatur Gees. habentur ibi. octo casalia et est jnde vnum monasterij de Ceti. Interrogatus. Vnde habuit jllud dixit quod nescit. Interrogatus. si faciunt jnde aliquod forum domino Regi. dixit quod dant jnde anuatjm domino Regi. undecim. solidos. de Renda et medium. et. septem. casalia sunt Episcopi portucalensis. jnterrogatus. Vnde habuit ea dixit | (fl. 7 r a) quod nescit. Interrogatus. si faciunt jnde aliquod forum domino Regi Dixit quod dant jnde Annuatjm Domino rregi. tres. morabitinos. et duodecim. solidos de Renda. Interrogatus si habetur ibi Regalengū aliquod. dixit quod nō. Interrogatus. si moratur ib aliquis homo forarius uel debitor. dominj rregis. Vuel quj fecisset homicidium et nō pectauisset illud. Dixit quod nom. Interrogatus si jntrat ibi maiordomus. dixit quod sic.

Item dixit *quod* jn alia Villa *que* Vocatur *compostella*. *habentur*. ibj. *sex*. casalia. *et* sunt *omnia* monasterij De Ceti. *Interrogatus*. Vnde habuit ea Dixit *quod* nescit. *Interrogatus*. si faciunt jnde aliquod *forum* Domino Regi. dixit *quod* dant jnde annuatjm Domino rregi. *quatuor morabitanos*. Veteres. cū Vno casali de sposadi de Renda. *Interrogatus*. si habetur ibi aliquod Regalengū. Dixit *quod* nō. *Interrogatus*. si Jntrat ibi Maiordomus. Dixit *quod* Jntrat. Item Dixit *quod* jn alia Villa. *que* Vocatur zeurerios *habentur* ibi. *septem*. casalia. *et* sunt jnde quatuor casalia Monasterij Citofaccte. *et* tria sunt Monasterij de Cetj. *Interrogatus*. Vnde habuerunt ea. Dixit *quod* nescit. *Interrogatus*. si jntrat jbi maiordomus. uel si faciunt Jnde aliquod *forum* Domino rregi. Dixit *quod* Jntrat. E dant jnde annuatjm Domino Regi. *tres*. *morabitanos*. Veteres de Renda. *Interrogatus*. si habetur aliquod Regalengū Dixit *quod* nō. Item dixit *quod* jn Alia Villa *que* uocatur Roosendj. *habentur* ibi qujnque casalia *et* sunt *omnja* Monasterij De Cetj *Interrogatus*. Vnde habuit ea. Dixit *quod* de testamento donne Çetj. *Interrogatus*. sy Jntrat ibi maiordomus. uel si faciunt inde aliquod *forum* domino Regi. dixit *quod* jntrat *et* Dant jnde annuatjm domino rregi. *duos*. *morabitanos*. *et*. *quinque*. *solidos*. *et* dant maiordomo pro vita. *quinque*. irangãos *et*. *duos*. cabritos *et* *medium*. *Interrogatus* si habetur ibi aliquod rregalengum. Dixit *quod* nō. Item dixit *quod* jn alia Villa *que* uocatur ferraria *habentur* ibi. *septem* casalia E sunt Jnde. *quinque*. Monasterij de roorzj. *et* aliud est de Ceti. *Interrogatus*. Vnde habuerunt ea Dixit *quod* de testamento. *et* aliud est laurencij subierij *fratris* *Interrogatus* si jntrat ibi Maiordomus uel si faciunt aliquod *forum* Domino rregj. Dixit *quod* nom. | (fl. 7 r b) *Interrogatus* quare. Dixit *quod* *propter* *quod* ipsa casalia fuerunt Donny subgerij Remondy *et* nunquam ibi Jntrare Vidit uel *quod* facent vlum *forum* tamem dixit *quod* audiuy diçi patri suo *et* alijs bonjs homjnjbus qui solebat ibi Jntrare. *et* *quod* ipsi ujderunt eum ibi jntrare multocieens. *Interrogatus*. si habetur ibi aliquid Regalengum. Dixit *quod* nō. Item dixit *quod* *omnes* homjnes qui laborant ferrum jn jsta Colacione debent De foro annuatjm Domino Regj vnum ferrum arati. simjliter *omnes* qui piscauerint cum trasmalio jn fluuyo dorij

dant annuatim domino regi unū saualum primjtiū. Interrogatus. quare nō dant sic de lampredis. sicut de saualis Dixit quod nescit. Interrogatus. si nutriunt uel nutriuerunt in ipsa Collatione aliquod filium uel filiam alicuius militis per quos dominus rex amississet ius suū. dixit quod nom. Interrogatus. quomodo scit omnia que perhibuit. Dixit quod vidit et passus fuit et bene certus est inde quod dicta est.

Petrus petri Stephanus subierij. Dominicus Johannis. Johannes petri. alius Johannes petri. Maurus martijny. Dominicus petri. Petrus pelagij. Johannes garsie. Petrus martijny. Petrus petri. Durandus pelagij. omnes isti perhibuerunt predictum testimonium Verbo et uerbum quilibet per se sicut Primus.

Enquerçom de terra de Reffoyos que foy tirada por parte del Rey na qual se conteem alguās cousas que perteeçem Ao Moesteiro de Roorjs. *primeiramente*

— Hic incipit Inquisiçio Ecclesie sanctij Isodory de negrellos et omnium parrochianorum Eiusdem Ecclesie Martijny gomeçij prelati eiusdem Ecclesie. Juratus. et interrogatus cujas est ipsa Ecclesia. Dixit quod est Alfonso martijny Viuati et militū De lossijs. et herditorum et ad presentacionem ipsorum. Bracharensis Archiepiscopus eū cōstituit in eadem. Interrogatus. si faciunt inde aliquod forum domino Regi dixit quod nō. Interrogatus. quod casalia habentur in ipsa uilla. dixit quod. quatordecim. tria sunt monasterij sanctij tissy. Interrogatus unde habuit ea uel ex quo tempore uel quomodo adquisiuit ea uel ex quo tempore. Dixit quod nescit. E tria sunt Martijny pimētel. Interrogatus. Unde habuit ea dixit quod nescit. et Duo sunt Monasterij Villele. Interrogatus. Unde habuit ea dixit quod nescit. et duo sunt Roderici petri. Interrogatus unde habuit ea dixit quod nescit. et aliud est Alfonso martijny Viuatj. Interrogatus. unde habuit eum. Dixit quod de suo patrimonio. et unū est filiorum Johannis | (fl. 7 v a) petri Losio et aliud est herditorum. Interrogatus si faciunt inde aliquod forum Domi-

no rregi. Dixit *quod* nom. *Interrogatus. quare.* Dixit *quod* est cautum. *Interrogatus. quis* cautavit eum Dixit *quod dominus* Rex Sancius *frater* jstius rregis. *et* iste domjnus Rex cõfirmavit eum *per* suam cartam Et de hereditate *gonsaluj* garssie ad sujs *fratribus.* Dat Vna uara bracalis pro fossadarya. Et totam jstam fossadaryã dant alfonso martjny *quoniam* Dicunt *quod* est totum jn Cauto. Et dixit *quod* medietas *Ecclesie sancti* martjnj de negrellos *Dominj* rregis. *et dominus* Rex Sancius *ausus* Jstius rregis dedit jstam *Ecclesiam sancctj* Martjnj. *et* totum Regalengũ cuydam homjnj qui uocabatur *donnus Villanus* Et dixit *quod* quidam homo clericus qui vocabatur *dominus capellanus* comparavit Vnam hereditatem regalengam *Collaçione sancctj* mamejts jn loco qui *dicitur* Cousso. *et* nõ faciunt jnde Vllum *forum* de jlla. *interrogatus. quomodo* scit omnia *que* *perhibuit* dixit *quod* vidit *et* *passus* fuit. *Johannes* subgerij *Martjnus gonsaluj.* *Martjnus* mjchaelis. *Johannes* subjerij. *Dominjcus* petri *Johannes* pellagij. *Petrus* *menendj* *preditum* testimonjum *Verbo et Verbum* *quilibet* *per* se sicut *primus.*

Sam Paayo de parada.

— Hic incipit *inquisiçio Ecclesie sanccti* pelagij De parata *et* omnjum *parrochianorum* eiusdem *Ecclesie.* *Johannes gonsaluj.* *Juratus et* *interrogatus* cujas est ipsa *Ecclesia* Dixit *quod* est de *Monasterio* de rroorzj. *Interrogatus. vnde* habuit eã Dixit *quod* nescit. *Interrogatus. si* faciunt jnde aliquo *forum* *Domino* Regj dixit *quod* nom. *Interrogatus. quod* casalia habentur jn ipsa ujlla. Dixit *quod. novem. et* sunt jnde. *septem.* casalia. *monasterij* De Rooriz. *Interrogatus* unde habuit ea. Dixit *quod* nescit. *et* Vnum est *monasterij* Villedelle. *Interrogatus. Vnde* habuit eam dixit *quod* nescit. Et aliud est *domine Marie* de Vimaranis. *Interrogatus. si* faciunt *inde* aliquod *forum* *Domino* Regi. Dixit *quod* omnes jn simul dant quatuor marabitanos mjnus quarta *Veteres* de Renda *et* solebant dare. *sex. morabitinos.* de rrenda. Et de hereditate *Johannis gonsaluj* herdatoris cum sujs *fratribus.* dat *octo* *Varas* bracalis pro fossadarya. *Interrogatus. si* Jntrat ibi *maiordomus*

Dixit *quod* Intrat. Interrogatus. si moratur ibi aliquis homo forarius uel rrendarius Dominj rregis uel qui | (fl. 7 v b) fecisset homicidiū et nō pectaujsset illud dixit *quod* nom. et dixit *quod* debent facere torusdam si illos chamauerjnt ad illam. Interrogatus. si est ibi hospicium diuitis homjnis. dixit *quod* Jam vidit ibi pausare Donnus Gonsaluus garsie Duas vices. sed dixit *quod* pausauit ibi per forciã Interrogatus. quomodo scit omnia que perhibujt. Dixit *quod* Vidit et passus fuit. Silvester petri. Petrus gonsaluj. Fernandus pelagij. Petrus petri. Johannes durandj Martjnus Johannis Michaelis pelagij. Gonsaluus pelagij preditum testimoniū uerbo et uerbum quilibet per se sicut *primus*.

(Continua)

A. G. DA ROCHA MADAHIL

(Conservador do Arquivo da Universidade de Coimbra)